

STADSLEDNINGSKONTORET
FÖRNYELSEAVDELNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 336-1667/2012
SID 1 (11)
2013-04-09

Handläggare: Sanna Berg
Telefon: 08-508 04 014

Till
Kommunstyrelsen

Vision Hässelby-Vällingby 2030

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande.

1. Förslag till vision för Hässelby-Vällingby godkänns, bilaga 1

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Biträdande stadsdirektör

Ärendet

I budget 2011 fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram en vision och program för utvecklingen i Hässelby-Vällingby.

Stadsledningskontoret har sedan 2007 tagit fram och samordnat visionsarbetet för Järva och Söderort i olika faser. Dessa ytterstadsvisioner har flera gemensamma nämnare i form av dokument som vision, program och handlingsplan, men även vad gäller genomförandet av de av kommunfullmäktige beslutade visionerna. I arbetet med Vision Hässelby-Vällingby är det angeläget att den förvärvade kunskapen kommer till användning.

I arbetet med att säkra en positiv utveckling i ytterstaden generellt är samverkan mellan staden och civilsamhällets olika delar mycket viktig. Trygghetsskapande insatser utgår ofta från engagerade föreningar och medborgare. För att skapa en lokal delaktighet är det viktigt med dialog som kännetecknas av öppenhet och lyhördhet och tydlig återkoppling. Dialog måste föras med invånare, företag, föreningar och andra.

Arbetet i förvaltningar och bolag samordnas i den operativa styrgruppen för Västerort, där även Hässelby-Vällingby nu ingår. Den leder också arbetet med Vision Järva. En särskild projektledare har uppdraget att samordna arbetet. Inom det övriga ytterstadsarbetet har lokal förankring och lokal ledning varit en tydlig faktor för framgång. Projektet är placerat under kommunstyrelsen.

En viktig del i processen utgör medborgardialogen. Under hösten/vintern 2012 anordnades fyra öppna möten i Hässelby-Vällingby på gator och torg för att få in synpunkter på vad som kan förbättras. Vidare har möten med föreningar och ungdomsgrupper genomförts samt en hemsida lagts upp där medborgarna kan besvara en befintlig enkät eller lämna egna synpunkter. En boendedialog kommer att ske under våren 2013 och samordnas med stadsdelsnämnden, bostadsbolagen och andra berörda nämnder.

Synpunkter som framkommit under medborgardialogen kommer att sammanställas så att de kan beaktas i framtagandet av programmet och visionen och följas upp i ett långsiktigt perspektiv.

Bakgrund

För att förverkliga stadens Vision 2030 om ”Ett Stockholm i världsklass” måste en positiv utveckling säkras i hela staden. Vision Hässelby-Vällingby 2030 utgår utifrån Vision 2030 ”Ett Stockholm i världsklass”.

Stockholm ska vara en attraktiv plats för boende, besökare och näringsliv. Såväl möjligheter som utmaningar i Hässelby-Vällingby måste definieras och tydliggöras för att detta arbete ska bli framgångsrikt.

Medan förvärvsfrekvensen stigit marginellt i staden mellan åren 2002-2010 har den minskat i Hässelby-Vällingby. I stadsdelsområdet har andelen med eftergymnasial utbildning visserligen ökat, men inte i samma utsträckning som i staden.

I stadsdelsnämndsområdet bor nära 67 000 personer, vilket motsvarar 8 procent av Stockholms stads befolkning.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämndsområde omfattar i huvudsak flerfamiljshusstadsdelarna längs slutet av t-banans gröna linje, samt villaområdena i Hässelby Villastad och norr där om. Flerfamiljshusen är huvudsakligen byggda under 1950-talet med Vällingby centrum som medelpunkt.

Grimsta, omedelbart söder om Vällingby, byggdes åren 1953-55, Hässelby Gård 1952-55 och Hässelby Strand 1956-57 och de har alla en tidstypisk blandning av låga lamellhus och högre punkthus och i Hässelby strand även en hel del skivhus. De är välplanerade och välbyggda stadsdelar, från en tid då svenskt förortsbyggande hade världsrykte.

Området omfattar stadsdelarna Hässelby Gård, Hässelby Strand, Hässelby Villastad, Grimsta, Kälvesta, Nälsta, Råcksta, Vinsta och Vällingby. För mer information om demografi och åldersindelning med mera se bifogad statistikrapport.

Bostadsbyggande

Sedan millennieskiftet har ett 15-tal nybyggnadsprojekt resulterat i över 1000 nya lägenheter, varav merparten bostadsrätter. I närområdet vid Johannelund byggs idag en helt ny stadsdel som beräknas bli klar 2014 med 500 lägenheter med varierande bostadsformer.

Vid Hässelby strand byggs ett nytt hus som utöver tunnelbanestationen ska inrymma butiker i bottenvåningarna och ett femtiotal lägenheter ovanpå. De 220 bostäderna kommer att upplåtas med bostadsrätt och kommer i hela området bli 220 lägenheter. Det nya torget kommer att kunna färdigställas först efter att alla husen är färdigbyggda, preliminärt 2017. Byggnad och inflyttning pågår på Jämtlandsgatan med fyra punkthus i 12 våningar. Två av dessa hus blir bostadsrätter och två blir hyresrätter.

En förnyelse och stor ombyggnad har genomförts i Vällingby Centrum. Under 2000-talet har det också skett kompletteringsbebyggelse med nya bostäder i såväl Vällingby som omgivande stadsdelar. Runt centrum har bland annat kransen av punkthus kompletterats.

Infrastruktur

I översiktsplan för Stockholm anges att: Vällingby stärks som tyngdpunkt med mycket god regional tillgänglighet. Förbifart Stockholm med den planerade stombussförbindelsen, kommer att stärka sambanden mellan regionens norra och södra delar. Vällingby kommer, med trafikplatser på Bergslagsvägen, få en avsevärt förbättrad regional tillgänglighet med starka samband till såväl Barkarby-Jakobsberg som Skärholmen. Det skapar nya etableringsförutsättningar för företag och verksamheter, bland annat utmed Bergslagsvägen vid Vinsta.

Kopplingarna till omgivande tyngdpunkter i Västerort värnas och förstärks. Vällingbys koppling till Brommaplan bör bli bättre. Bergslagsvägen kan få en mer stadsmässig karaktär där kompletteringsbebyggelse kan prövas, utan att förändra vägens funktion som huvudväg.

Sambandet mot Spånga är viktigt att beakta. Utvecklingspotentialen är begränsad och det handlar mer om att underlätta för kommunikationer mellan dessa tyngdpunkter, främst med gång och cykel.

I Vattenfalls tidigare huvudkontor, som ligger i detta stråk planeras det för bostäder, verksamheter och handel.

Det pågår idag planering kring Lövstavägen i Hässelby för att åstadkomma en mer sammanhängande stadsmiljö med ny bebyggelse och en mer stadsmässig trafik- och gatumiljö.

Näringsliv och arbetsmarknad

När Förbifart Stockholm är klar kommer Vinsta företagsområde få förbättrade transportmöjligheter. Hela området kommer att få tillgång till en större arbetsmarknadsregion och företagen får tillgång till nya marknader.

Hässelby-Vällingby präglas inte av arbetsplatser, utan är i större utsträckning ett bostadsområde. Det gör avtryck i näringsstrukturen, där det framför allt är servicenäringar riktade till befolkningen som dominerar arbetsplatserna. En betydande andel av dagbefolkningen i Hässelby-Vällingby arbetar inom vård och omsorg, utbildning och forskning.

I arbetet med att ta tillvara den internationella kompetens som finns inom befolkningen har formerna för matchning mellan sökandes kompetens och näringslivets behov utvecklats. Jobbtorget i Vällingby har inneburit nya möjligheter för många arbetssökanden.

Stadsdelsnämnden har en arbetsmarknadsdel där de arbetar med de individer som behöver extra stöd innan de kan ta del av Jobbtorgets verksamhet. Se även statistikrapport kring antal försörjningsstödstagare med mera.

Utbildning

Utbildningsnämnden arbetar kontinuerligt med att stärka kvalitén och höja attraktionskraften för samtliga skolor i Hässelby-Vällingby. De erfarenheter från skolstrategin som tillämpas på Järva och i södra ytterstaden ska tas tillvara för en utvidgning av arbetet och omfatta skolor i Hässelby-Vällingby. De metoder som används är bland annat ett språkutvecklande arbetssätt och ämnesutbildning på modersmålet. Man arbetar även med en nära samverkan mellan skola, föräldrar, socialtjänst, polis och andra myndigheter. Hjälp med läxläsning efter skoltid och föräldrars och elevers delaktighet samt tydlighet kring ordning och trivsel i skolan är andra inslag. En meningsfull fritid har betydelse för elevernas personliga utveckling och skolframgång.

Starka band mellan utbildning och arbetsliv är en viktig del för elevernas studiemotivation och ger även kontaktnät för framtiden. De har fått möta vuxna i arbetslivet som har blivit mentorer och förebilder. En annan viktig faktor är en etablerad samverkan med högskolorna i form av olika mentorsprogram och studiestödssatsningar.

I Hässelby och Vällingby finns det 18 grundskolor, av dessa skolor bedrivs fyra stycken i enskild regi. Det finns ingen gymnasieskola i stadsdelsnämndsområdet. Den närmaste gymnasieskolan finns i Bromma. I bifogad statistikrapport finns information angående gymnasiebehörighet.

Service och handel

I Hässelby-Vällingby finns möjlighet till shopping och handel framförallt i Vällingby City. Sedan 2012 förvaltas Vällingby City av Newsec. Det finns även ett antal små centrum runt om i stadsdelsnämndsområdet. På initiativ av fastighetsägaren i Åkermynatan pågår en om- och tillbyggnad av centrum som ska vara klart i början av 2013. Även i Hässelby Strand kommer centrum att byggas om och kommer att färdigställas efter att alla husen är färdigbyggda preliminärt år 2017.

Grönytor och bad

Naturen i Hässelby-Vällingby är en stor tillgång. Hässelby och Vällingby är anlagd så att medborgarna ska kunna förflytta sig via gångvägar och då utan att behöva gå över vägar. Det är lätt att nå naturreservatet i Grimsta, som bildades 2004, via gångstråk från de närliggande bostadsområdena Hässelby och Vällingby. I Grimsta naturreservat finns det flera motionsspår och ett utegym.

Det finns fem strandbad längs Mälarens strand i stadsdelsområdet. Lövstabadet, Hässelby allmänna bad, Hässelby strandbad, Maltesholmsbadet och Kanaanbadet.

I stadsdelsnämndsområdet finns flera vackra strandpromenader. Mellan Maltesholmsbadet och Kanaanbadet finns en lummig strandpromenad utefter Mälarstranden. I området Lövsta-Riddersvik kan man gå hela vägen från Lövsta båtklubb och vidare längs med stranden inne på gamla tippområdet som nu består av stora gröna böljande kullar. Strandpromenaden knyter an till Riddersviksområdet via en bro över Bäckravinen.

Lövsta-Kyrkhamn är ett naturskönt kulturhistoriskt område där Exploateringskontoret har fått i uppdrag att ta fram förslag till naturreservat i Kyrkhamnsområdet. Under 2013 kommer stadsdelsnämnden i samarbete med trafikkontoret och nämnd att påbörja en uppdatering av den befintliga parkplanen för Hässelby-Vällingby.

Fritid och kultur

I Hässelby och Vällingby finns det många aktiva föreningar inom olika idrotter. Inom stadsdelsnämndsområdet finns följande hallar Hässelbyhallen, Smedshagshallen, Vällingby sim- och idrottshall.

Ett flertal konstgräsplaner som bokas aktivt av olika föreningar. Möjligheten till spontanidrott på fotbollsplaner minskas då det är ett stort bokningstryck. Inom stadsdelen finns det tillgång till nio stycken parklekar och tre stycken större lekplatser.

Här finns också västerorts största dirtbike-park (cykelbana) och stadens första parkourpark som ligger i Nälsta. Vissa av park- och lekplatserna är bemannad av personal vissa dagar.

En 7-manna konstgräsplan på Grimsta idrottsplats ska överbyggas med en luftburen hall för fotbollsverksamhet året-runt och stå klar 2014.

Det finns ett bibliotek i Vällingby centrum. En gång i veckan finns det möjlighet till gratis juridisk rådgivning och språkcafé för möjlighet att träna på det svenska språket. I statistikunderlag från 2009 vad det gäller besökare till populära bibliotek i staden hade biblioteket i Vällingby 167 200 besökare.

I Åkermynatan centrum finns också Hässelby Villastads bibliotek som erbjuder gratis advokatjourtid en gång i månaden. Kulturskolan är verksam i egna lokaler i Hässelby gård och har även aktiviteter i Vällingby.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen på stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Kommunfullmäktige i Stockholm antog i juni 2007 vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass". Visionen för Hässelby-Vällingby föreslås följa samma struktur och inriktning som stadens vision.

En stad i världsklass är visionen för Stockholm. I det ligger också en ytterstad i världsklass. Stockholms ytterstad har stora kvaliteter och hög attraktivitet. Många av dem är okända och behöver synliggöras. Hässelby-Vällingby behöver också utvecklas, inte minst vad avser tillgång på arbeten och goda kommunikationer.

För att få kraft och riktning i arbetet kring Hässelby-Vällingby har kommunfullmäktige beslutat att en vision ska tas fram. Det bygger på synsättet att det behövs en gemensam strategi för ytterstadsutvecklingen i Hässelby-Vällingby. En del konkreta insatser måste riktas till vissa delar i stadsdelen.

Med grund i statistiken 2002-2011, så anser stadsledningskontoret att det är några ämnesområden som är särskilt viktiga att starta med. Dessa områden har en stark koppling till varandra för att lyckas med utvecklingen i Hässelby-Vällingby.

- Närmiljö – rent och snyggt
Ett generellt behov av insatser för att hålla rent och snyggt, se till att lampor blir utbytta och ett allmänt gott underhåll är viktigt. Ambitionerna på dessa områden bör vara höga och kräver samverkan mellan såväl flera av stadens nämnder och bolag som med andra fastighetsägare. Den bristande trygghet som många invånare känner i vissa områden förstärks ofta av en inte tillräckligt välskött miljö. Detsamma gäller för flera av de grön- och naturområden som finns i Hässelby-Vällingby.
- Samverkan förskola, skola och socialtjänst.
Vikten av samverkan kring barn och ungdomar är viktig för att de ska utvecklas positivt och må bra. Skolan är idag den institution som mer än någon annan ser och arbetar med barn och ungdomar.
En tidig samverkan möjliggör ett snabbare och bättre ingripande i de fall barn och ungdomar mår dåligt eller far illa.

- Trygghet
Ett behov av att öka tryggheten och säkerheten i området. Stärka organisationen för att skapa en bra samverkan kring trygghets- och säkerhetsarbetet det vill säga det proaktiva arbetet för att främja trygghet, förebygga brott och öka beredskapen för att kunna hantera det oväntade.
- Egenförsörjning
Att fler personer får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden är en viktig uppgift för staden. Genom arbete får människor en möjlighet till egen försörjning, arbetsgemenskap och möjlighet till utveckling. Behovet av att fler människor klarar sin egenförsörjning är en viktig fråga i Hässelby-Vällingby. Även att det finns möjlighet till att pröva sin arbetsförmåga och få referenser om detta saknas.
- Näringsliv
Samverkan med företagsområden och företagarnas organisationer i syfte att få en gynnsam företagsutveckling i Hässelby-Vällingby. Erfarenheter från företagarna i stadsdelen måste tas tillvara för att få de bästa förutsättningarna för företagsutvecklingen.
En mer gynnsam utveckling för näringslivet är positivt då det bl.a. innebär fler arbetstillfällen för medborgarna och en större besöksfrekvens till stadsdelarnas centrum.
- Centrum
En fördjupad analys över förutsättningarna för utvecklingen av centrum. Men även en analys av hur ett trygghetsarbete för olika centrumanläggningar skulle kunna utformas.
- Dialog
Formerna för medborgardialog och medborgar medverkan måste stärkas. Arbetet med en vision för Hässelby-Vällingby måste präglas av hög delaktighet. Syftet måste också vara att mobilisera det civila samhället för grannskapsarbete, föräldramedverkan o.s.v. Nya former för medborgardialog måste prövas såsom besök i skolor, föreningar, centrumdialoger med mera. Det är viktigt att få ett större engagemang för och delaktighet i den lokala utvecklingen för ökad trygghet, ökad delaktighet och stärkt lokal medverkan.

Frågor kring Hässelby-Vällingby i remissen

Stadsledningskontoret anser att det finns några frågor som är av vikt att de besvaras under detta ärendes beredning, det vill säga under den beredningsprocess som föredragande borgarråd genomför i och med remittering av ärendet.

1. Vilka åtgärder, generellt, ser ni som mest angelägna för att uppnå målet om ett Hässelby-Vällingby i världsklass?
Lista i prioriteringsordning.
2. På vilket sätt kan er organisation/verksamhet bidra till att stärka utvecklingen i Hässelby-Vällingby?
3. Utifrån stadsdelsperspektivet, lämna förslag på åtgärder som bör prioriteras.
4. I inledningen av arbetet har frågan väckts om att arbetet med Hässelby-Vällingby borde koncentreras till de områdena med sämre socioekonomisk situation. Är det en riktig prioritering? Ja/nej motivera svaret.
5. Finns det anledning att koncentrera sig till vissa delar i Hässelby-Vällingby, i så fall vilka? Varför och i så fall vilka åtgärder?
6. Finns det några särskilda svårigheter eller utmaningar i Hässelby-Vällingby? Beskriv.
7. Finns det någon speciell målgrupp i stadsdelsnämndsområdet som behöver extra stöd, i så fall vilka och på vilket sätt?
8. Finns det något som saknas i förslaget av visionstexten?
9. Synpunkter på processen kring programmet.
10. Tankar kring marknadsföring, kommunikation och budskap.
11. Tankar kring formerna för medborgardialog.
12. Hur bör genomförandet organiseras och vem ska vara ansvarig för vilken åtgärd?

Bilagor

1. Vision för Hässelby-Vällingby
2. Statistikrapport Hässelby-Vällingby 2012-08-31
3. Kartor Hässelby-Vällingby

Utkast till Vision Hässelby-Vällingby 2030

Visionstexten kommer att utvecklas med hjälp av svaren på frågorna i remissen inom staden, dialoger med boende, föreningar och verksamma i Hässelby-Vällingby.

Mångsidig och upplevelserik

År 2030 är Stockholm en mångsidig och upplevelserik storstad med ett större utbud än någon annanstans i Sverige. Som boende i Hässelby-Vällingby har man goda möjligheter till arbete och utbildning. Gränserna mellan både stadsdelar och kommuner har minskat i betydelse. Den historiska uppdelningen mellan olika typer av bostadsområden och mellan sovstäder och arbetsplatser har luckrats upp. Det gör att möjligheterna att arbeta, få service eller ta del av olika upplevelser kan ske både i närområdet, men också tack vare goda kommunikationer, långt ifrån bostaden.

Nya bostäder har byggts i Hässelby gård, Hässelby strand och Grimsta och den äldre bebyggelsen har rustats upp. De goda kommunikationerna har blivit ännu bättre tack vare Förbifart Stockholm.

Närheten till natur och vatten, till rustade idrottsanläggningar och ett utbyggt Vällingby Centrum får allt fler att vilja bo och verka i stadsdelen. I Hässelby och Vällingby finns många smultronställen, strandbad, lekparkar, parklekar och strandpromenader.

De små stadsdelscentrumen har förnyats och där har nya småföretagare etablerat sig.

Innovativ och växande

Hässelby-Vällingby utgör en stark kraft i det växande Stockholm-Mälardalenregionen. Närheten till Stockholms innerstad, till universitet och forskningscentra i Kista såväl som i Hagastaden har stor betydelse för utvecklingen.

Möjligheterna till kulturupplevelser är många.

Skolorna i stadsdelen håller mycket hög kvalitet och attraherar elever från många håll. Ingen lämnar grundskolan utan grundläggande kunskaper. Skolorna har också ett väl utvecklat samarbete med högskolor, universitet och näringsliv. Samverkan mellan näringsliv och akademier gör också att forskningsresultaten kan tas tillvara direkt i olika typer av företag.

Det finns många arbetsplatser där medborgarna i Hässelby-Vällingby arbetar. Den starka utvecklingen kombineras med ett långtgående miljötänkande.

Det hållbara samhället är på väg att bli en realitet. Målet om ett fossilbränslefritt samhälle är på väg att uppfyllas.

Medborgarnas Hässelby-Vällingby

Medborgarna står självklart i fokus för allt som sker i stadsdelen. I medborgarnas Hässelby-Vällingby är alla trygga.

Miljöerna är väl underhållna och upplysta. Säkerheten och tillgängligheten är god. Medborgarna är delaktiga och tar gemensamt ansvar för sitt närområde och staden som helhet.

Den offentligt finansierade servicen är av högsta klass. Valfriheten är väl utvecklad och de boende i Hässelby-Vällingby har goda möjligheter att påverka utformningen av servicen. Äldreomsorgen präglas av personligt inflytande, trygghet, respekt samt möjlighet till ett meningsfullt liv.

Det finns ett stort och brett utbud av bostäder med olika upplåtelseformer, storlek och standard. Nya bostäder byggs miljöanpassade. Bostäderna ligger blandade och nära varandra. Den äldre bebyggelsen har upprustats så att arvet från såväl 1950-talets ABC-förorter och de betydligt äldre byggnaderna som Hässelby Slott och Riddersviks herrgård bevaras.

Stockholm är en sammanhållen stad. Olika delar av staden och Hässelby-Vällingby är väl sammankopplade. De fina stränderna vid Mälaren, skogarna och andra grönområden har gjorts än mer tillgängliga för boende och besökare. Miljön är ren, trivsamt och vacker.

Det finns ett väl utvecklat transportsystem med minimal klimatpåverkan, som gör att människor snabbt och enkelt kan röra sig i hela regionen och till viktiga kommunikationscentra. Tvärförbindelserna har utvecklats.